

Afgørelser – Reg. nr.: 02570.00

Fredningen vedrører: Hagensmølle Hulveje

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

23-03-1960

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet : Hulveje ved Hagensmølle.

Kommune : Sundsøre.

SKIVE FJORD

J.nr. : 1:25.000 - 1215 IV NV Fr.nr. : P 5 - 12.00 Fr. 5.

Areal : ca. 2,3 ha. Fredet: FDK 3.12.1959

Formål : Sikring af arkæologisk værdifuldt område.

Indhold : Arealet skal bevares i sin nuværende tilstand, der må ikke opføres bygninger, skure, boder, opsættes master el.a. skæmmende indretninger. Beplantning må ikke foretages. Gravning (f.eks. efter grus), pløjning eller andet, der kan ændre områdets tilstand, er ikke tilladt. Arealet kan som hidtil anvendes til græsning, og dyrkning kan foregå på allerede opdyrkede arealer.

Ejer : Privat.

Påtaleret : Nationalmuseet og fredningsnævnet.

U D S K R I F T
A F

KENDELSESPROTOKOL FOR FREDNINGENAVN I POL VIBORG FØRSTEDOMREDS.

Den 19. marts 1960 den 23. marts kl. 10 afholdt fredningsnavnet for Viborg amterådskreds møde på civildommerkontoret i Viborg.

Der foretoges:

Sag ang. fredning af hulveje på matr. nr.
1h m.fl. Nster Lyby, Lyby sogn.

Medt var alene fredningsnavnets formand, civildommer Aage Holm, Viborg, der fremlagde:

Udkast til kendelse, underskrevet af fredningsnavnets tre medlemmer.

Der afsagdes derefter sålydende

k e n d e l s e:

Ved skrivelse af 17. november 1958 indbragte Nationalmuseet for navnet en sag om fredning af et system af hulveje i Lyby sogn. Det hedder i skrivelser:

"Sydligst i Lyby sogn i Salling Nørre herred lidt nord for munden af Lagensmølle bæk fører et system af dybt nedskårne hulveje mod nord op ad skråningen til det bakkeplateau, hvor der ligger en hel del oldtidemindesmærker, flere høje og den ejendommelige ringvold "Hvidebanen". Der er al grund til at tro, at disse hulveje går tilbage til oldtiden og danner en fortsættelse af et gammelt vadedsted over bakken. Disse hulveje er så markante, at de bør fredes på den måde, at græsning, hvortil de hidtil har været benyttet, stadigvæk må finde sted, og at de dyrkede arealer, der ligger imellem dem, stadigvæk må dyrkes. Den eneste indskrænkning i den hidtidige benyttelse bør være, at der ikke må tages grus, idet en af hulvejene allerede er no et ødelagt af grustagning. Dernæst må de selvfølgelig heller ikke replantes

eller bebygges. Nationalmuseet vil foreslå, at der rejses frednings-sag angående disse hulveje. Såvidt vi kan se på matrikelskortene ligger disse hulveje på matr. nr. 1h, 1oc, 2c, 8d, f og c og 6c og d, alle af Oster Lyby, Lyby sogn.

Nævnet har i flere møder forhandlet om sagen med de interesserede, og den 20. november 1959 har gårdejer Alfred Carl Grove Andersen som ejer af matr. nr. 1h, 2c og 1oc Oster Lyby, Lyby sogn og gårdejer Harald Kaastrup som ejer af matr. nr. 6d og 8d, smst. underskrevet en fredningsdeklaration af følgende indhold:

"Den del af de nævnte matr. nr.e, som er vist på vedlagte deklara-tionsride fredes i dets nuværende tilstand, således at der ikke på arealet kan opføres nogen bygning, opsættes skure, boder, mæster el.a. væmmende indretninger, foretages beplantning, gravning f.eks. efter grus eller pløjning eller noget andet som kan ændre den nuværende tilstand.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at den del af arealet, som nu er taget under dyrkning som vist på deklara-tionsridset også fremtidig dyrkes som løsnarug, eller at den øvrige del af arealet ligesom hidtil kan anvendes til græsning.

Råttaleberettiget er Nationalmuseet og fredningsnævnet for Viborg amterådskreds.

Foranstående fredningsbestemmelser tinglyses som servitutstiftende på de anførte matr. nr.e."

Fredningsbestemmelserne er tinglyst den 3. december 1959 og et eksemplar af det tilhørende ride er vedhæftet denne kendelse. Det fredede område er i marken angivet ved betonpæle, således som det fremgår af ridset.

Ejerne af arealet har fastholdt, at de ønskede erstatning i anledning af fredningen, fordi denne hindrer dem i at grave mergel i området.

Der er på gårdejer Grove Andersens ejendom tidligere gravet mergel på det areal, som nu fredes, og efter nogle i 1921 og i 1950 foretagne boreundersøgelser på de to ejendomme er det godtgjort, at der findes mergel, hvis kalkindhold varierer mellem 24,2 og 51,2 % kulsur kalk i tørstoffet. Selv om mergelen på grund af sin uensartede beskaffenhed næppe vil kunne sælges, vil den kunne anvendes til ejernes eget behov. Måvnlig under hensyn til at ejerne hindres i at udnytte de foromhandlede mergelforekomster, og at gårdejer Grove Andersen derfor vil være nødt til at åbne et nyt løj andetsteds

på sin ejendom, var der i nævnet enighed om at tilkende gårdejer Grove Andersen en erstatning på 700 kr. pr. td land, og gårdejer Harald Kaastrup en erstatning på 500 kr., begge beløb med rente 5 % p.a. fra den 20. november 1959.

Det fredede areal af gårdejer Grove Andersens ejendom er siden af landinspekter Balling Engelsen beregnet til 1,794 ha eller 3,25 td land, så at erstatningsbeløbet for hans vedkommende udgør 2275,- kr. Ejerne har accepteret de tillagte erstatningsbeløb.

Efter det i sagen oplyste skal de fredede hulveje være de dybeste oldtidshulveje i landet, og der var derfor i nævnet enighed om, at fredningen har en sådan almindelig betydning, at statskassen efter § 17 stk. 2 bør udrede 2/3 af erstatningsbeløbene.

Det bemærkes, at ejendommens panthavere alle har været indvarslet under sagen, men at ingen af dem har fremsat krav om udbetaling af erstatningen, jfr. naturfredningslovens § 14, og beløbene bliver derfor at udbetale direkte til ejerne.

Det bemærkes sluttelig, at sagen i sin tid ved en forglemmelse er sluttet uden formelig kendelse, fordi der mellem nævnet og ejerne var opnået enighed om fredningens omfang og erstatningens størrelse og at nærværende kendelse afsiges, fordi man er blevet opmærksom på, at sagen i medfør af naturfredningslovens § 11 stk. 1 bør afsluttes med en formelig kendelse, da fredningen ikke er gennemført uden udgift for det offentlige.

T h i b e s t e m m e s:

De på vedhæftede servitutråde viste arealer af matr. nr. 1h, 2c og 10c Oster Lyby, Lyby sogn, og matr. nr. 6d og 8d smst. fredes som foran nærmere bestemt.

Der tillægges ejerne gårdejerne Alfred Grove Andersen og Harald Kaastrup, begge af Lyby, 1 erstatninger hhv. 2275,- kr. og 500 kr. med renter 5% p.a. fra den 20/11 1959 til betaling sker.

Beløbene udredes med 2/3 af statskassen og 1/3 af Viborg amtsskatskæde.

Holm.

V. Rasmussen.

Laust Balling.

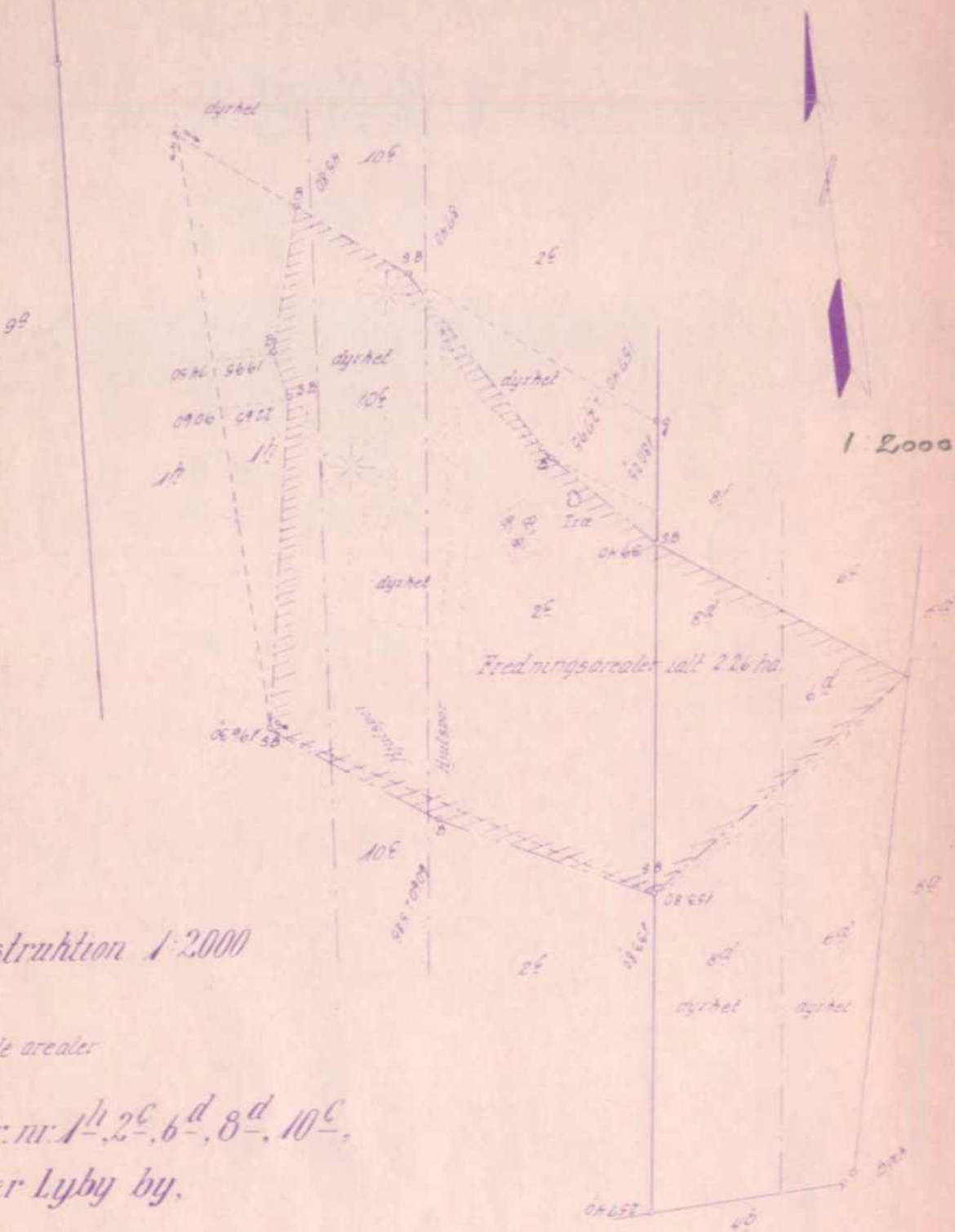
Mødet hævet.

Holm.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

24 MAR 1960
Müller

Matr. nr 1^a 2170 m²
 " + 10^c 5660 "
 " + 2^c 10110 "
 " + 8^d 9520 "
 " + 6^d 1149 "
Fredet areal 22600 m²

Konstruktion 1:2000
 for
 fredede arealer
 af
 Matr. nr. 1^a, 2^c, 6^d, 8^d, 10^c,
 Øster Lyby by.

Lyby sogn.
 Nørre herred.
 Viborg amt

Udfærdiget 2 november 1959 af

Joul Balling Engelst nr.
 Landinspektør

Signaturforklaring

- Slagt
- Dyrkningsgrænse
- Fredningsgrænse
- Grønt
- S.B. - Stor betørpæl
- B - Lille betørpæl

At denne kort-nøjsart er nøjagtig, jensart af det originale kort vedrørende ejendommen(e)

Matr. nr. 1^a, 2^c, 6^d, 8^d, 10^c, Øster Lyby by, Lyby sogn, 4.25 november 1959

Y-1 floj